

ЗАГРОЗИ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ АУДИТОРІВ

*Н.І.Маркович**ІФНТУНГ, вул. Карпатська, 15, м. Івано-Франківськ, Україна, 76019, e-mail: natalicom007@mail.ru*

Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується активними інтеграційними процесами, що зумовлює не тільки необхідність прийняття єдиної «мови» подання інформації у фінансовій звітності компаній, а й застосування уніфікованих, чітких і прозорих правил її аудиторської перевірки. Базою для зближення аудиторських стандартів різних юрисдикцій служать документи, що розробляються Міжнародною федерацією бухгалтерів (IFAC) - міжнародним об'єднанням представників бухгалтерської професії, до складу якого як повноправних, асоційованих та афілійованих членів входять сто шістдесят три професійні бухгалтерські організації зі ста двадцяти країн. Згідно з Конституцією IFAC її основна мета - розвиток бухгалтерської професії на основі гармонізованих стандартів з метою надання високоякісних професійних послуг. У якості одного з основних напрямків діяльності IFAC обрала створення і вдосконалення єдиної системи принципів і правил здійснення професійної діяльності бухгалтерів. [1]

Міжнародний стандарт аудиту ISA 200 «Мета і загальні принципи, які регулюють аудит фінансової звітності» встановлює обов'язок аудитора виконувати аудиторські завдання відповідно до Міжнародних стандартів аудиту та керуватися Кодексом етики професійних бухгалтерів IFAC (далі - Кодекс). Аудитор повинен оцінювати, яким чином йому слід дотримуватися конфіденційності всередині аудиторської фірми, а також вживати всіх необхідних заходів для того, щоб особами, які перебувають у його підпорядкуванні, та особами, що надають допомогу і дають консультації, не порушувалося пред'являється до аудитору необхідну конфіденційність. Обов'язок дотримання конфіденційності залишається в силі навіть після завершення відносин між аудитором і клієнтом. Принцип професійної поведінки зобов'язує аудиторів дотримуватись вимог чинних законодавчих та інших регулюючих документів і утримуватися від будь-яких дій, які могли б дискредитувати професію. Наприклад, при здійсненні маркетингу та просування своїх кандидатур і послуг аудитори не повинні зневажливо відгукуватися про роботу інших професійних бухгалтерів.

Аудитор може зіткнутися з різними ситуаціями, що представляють собою загрозу дотриманню фундаментальних етичних принципів. Кодекс виділяє кілька видів таких загроз. [3]

1) Загроза особистої зацікавленості виникає при наявності в аудитора або його близького родича фінансової або іншої зацікавленості в клієнті.

2) Загроза необхідності самоконтролю з'являється, коли аудитору необхідно перевірити ще раз будь-які результати або висновки, за які він сам несе відповідальність. Необхідність самоконтролю може виникнути, зокрема, в наступних випадках: [4]

- член групи виконавців завдання є або недавно був працівником організації-клієнта в посадою, що дозволяє надавати пряме й істотний вплив на предмет завдання;

- член групи виконавців завдання є або недавно був членом ради директорів або посадовою особою організації-клієнта; підготовка вихідних даних, використовуваних для складання документів, що являють собою предмет перевірки.

3) Загроза заступництва виникає, коли аудитор відстоює таку позицію або точку зору, яка може викликати сумнів у його об'єктивності. В якості прикладів Кодекс наводить такі ситуації:

- надання клієнту за завданням, що забезпечує впевненість, послуг, які прямо впливають на предмет завдання;

- участь аудитора в якості захисника або представника інтересів клієнта на суді або у спорах з третіми сторонами.

- участь аудитора в розміщенні акцій зареєстрованої організації-клієнта з аудиторським завданням. (У термінології Кодексу зареєстрована організація - організація, чий цінні папери зареєстровані на фондовій біржі або угоди з якими здійснюються під контролем фондової біржі або іншого уповноваженого органу);

4) Загроза близького знайомства має місце, коли в силу тісних ділових відносин аудитор починає із зайвою симпатією ставитися до інтересів інших сторін. Зокрема, така загроза може бути обумовлена наступними обставинами:

- член сім'ї або близький родич аудитора є членом ради директорів або посадовою особою організації-клієнта;

- член сім'ї або близький родич аудитора є працівником організації-клієнта, який займає посаду, що дозволяє надавати прямий й істотний вплив на предмет завдання;

- отримання подарунків або знаків гостинності істотною вартості від організації-клієнта.

- колишній партнер фірми-виконавця є членом ради директорів, посадовою особою або працівником організації-клієнта, який займає посаду, що дозволяє надавати прямий й істотний вплив на предмет завдання. (Партнер фірми - особа, яка має повноваження приймати від імені фірми завдання до виконання);

- існування тривалих відносин між керівництвом фірми-виконавця завдання і організацією-клієнтом;

5) Загроза шантажу виникає, коли аудитор у зв'язку з реальною або передбачуваною загрозою не в змозі бути об'єктивним. До ситуацій, в яких може виникнути така загроза, зокрема, відносяться:

- загроза судового розгляду;

- загроза відмови від послуг аудитора;

- тиск з боку організації-клієнта з метою необґрунтованого скорочення обсягу робіт для зниження розміру оплати послуг. [2]

Отже, аудитори в своїй діяльності повинні уникати загроз щодо порушення дотримання ними професійних етичних принципів. Для мінімізації зазначених загроз вживаються заходи, передбачені нормативними документами і професійної практикою (встановлені вимоги до освіти і досвіду для вступу в професію; вимоги по підтриманню професійної компетентності на належному рівні; проведення уповноваженими органами перевірок якості роботи аудиторів); а також передбачені політикою фірми і умовами конкретного завдання.

Список використаних джерел

- 1 .В.В. Галасюк Про етику аудиторів: професійну і не тільки /Аудитор України: наук.журнал 2012.- №2.- С.46-51
- 2 . Петренко С. Методологічні підходи до здійснення процесу внутрішнього аудиту /С. Петренко // Бухгалтерський облік і аудит : наук. журнал. – 2011. – № 7. – С. 37-41.
3. <http://www.lib.lntu.info/book/fof/oa/2013/13-01//page5.html>
- 4.http://pidruchniki.com/1615032242171/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/pr_ofesiyna_etika_auditora

УДК 657.6

АУДИТОРСЬКА ДОКУМЕНТАЦІЯ

М.З.Масляк

ІФНТУНГ, вул. Карпатська, 15, м. Івано-Франківськ, Україна, 76019, e-mail: Maslyak_Mariya@ukr.net

Згідно чинного законодавства, аудитор повинен документально оформити інформацією, яка є важливою з огляду на формування аудиторських доказів для підтримання аудиторської думки, а також, що аудиторська перевірка виконувалась у відповідності до МСА.

Згідно із МСА 230 «Документація»[1] термін «документація» означає матеріали (робочі документи), підготовлені аудитором (і для аудитора), або одержані ним у зв'язку з проведенням аудиторської перевірки та зберігаються в нього. Досить часто, цей термін вживають як «робочі документи» або «робоча документація».

Необхідність створення та використання робочих документів полягає у захисті аудитора від обвинувачень у необґрунтованості його професійного судження (думки) або у невідповідності виконаних норм аудиторських процедур стандартам. Аудитор фіксує отримані у процесі аудиту свідчення, які мають доказову силу для підтвердження обраного аудитором висновку.

Робочі документи можуть бути у формі даних на папері, на електронних або інших носіях.

До її складу входять, зокрема, програми аудиту, аналітичні підрахунки, меморандуми з окремих питань, стислі описи важливих аспектів, листи-підтвердження та листи-пояснення управлінського персоналу, контрольні листи та листування (включаючи електронне) стосовно важливих питань. Аудиторська документація з конкретного завдання з аудиту збирається в аудиторський файл.

Основною метою підготовки робочих документів є підтвердження того, що аудит був проведений відповідно до прийнятих принципів аудиту. Якщо виникає потреба, аудитор повинен продемонструвати контролюючим органам і в суді, що аудит був добре спланований і відповідним чином контролювався, що зібрані свідчення достовірні, достатні і своєчасні і, що аудиторський висновок відповідає результатам перевірки [2].

Аудиторська документація, яка відповідає вимогам МСА, надає:

- докази наявності основи аудитора для висновку про досягнення загальних цілей аудитора;